Ministry of Digital Governance
Digitally signed by Ministry of Digital Governance
Date: 2026.11.02 12:00:10 EET
Reason:
Location: Athens

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΠΕΡΙΦ. ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ
Δ/νση: Λ. Συγγρού 15 – 17
Τ.Κ.: 117 43 Αθήνα
Τηλ.: 213 20 63 538
213 20 63 776

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

Συνεδρίαση 53η

Απόφαση υπ' αριθμ. 1809/2026

Στην Αθήνα, σήμερα **29-10-2026**, ημέρα **Πέμπτη** και ώρα **13:00**΄, συνήλθε σε τακτική συνεδρίαση η **Περιφερειακή Επιτροπή**, **με μικτό τρόπο,** δια ζώσης στο κτίριο της Περιφέρειας Αττικής (Λ. Συγγρού 15-17) και με τηλεδιάσκεψη μέσω e-presence, ύστερα από την υπ' αριθ. πρωτ: **1378497/23-10-2026** πρόσκληση του Προέδρου της, η οποία κοινοποιήθηκε νόμιμα στα μέλη της, στους Αντιπεριφερειάρχες και στις παρατάξεις, στις 23/10/2026.

Θέμα 33ο

Παροχή ή μη σύμφωνης γνώμης για την παραίτηση από το δικόγραφο εφέσεων των κ.κ.Μόσχου και Καλεγιαννάκου.

Στην συνεδρίαση συμμετέχουν:
Ο Πρόεδρος της Περιφερειακής Επιτροπής, κος Νικόλαος Χαρδαλιάς και
Τα τακτικά μέλη της Περιφερειακής Επιτροπής κκ.:

- Μακρή Σταυρούλα (Ρούλα)
- Βοϊδονικόλας Σταύρος
- Παπασπύρου Αθανασία
- Μπαλάφας Γεώργιος
- Αγγέλης Σπυρίδων
- Γεράκη Αικατερίνη

Τα αναπληρωματικά μέλη κ.κ.

- Μανωλάκος Λεωνίδας
- Μωραϊτάκη-Πικρού Ελευθερία (Ρίτα)
- Χιωτάκης Νικόλαος
- Μαγκανάρης Νικόλαος

Απόντες από την συνεδρίαση:

- Αδαμοπούλου Γεωργία (Τζίνα)
- Βάρσου Μαργαρίτα
- Βλάχου Γεωργία
- Κατσικάρης Δημήτριος

Τα ανωτέρω απόντα μέλη τα τέσσερα (4) έχουν αντικατασταθεί από τα αναπληρωματικά τους μέλη, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις.
Χρέη Γραμματέα της Περιφερειακής Επιτροπής εκτελεί η υπάλληλος της Περιφέρειας Αττικής, κα Ντόβα Μαρία.

Αφού διαπιστώθηκε απαρτία καθώς στην συνεδρίαση συμμετέχουν 11 από τα 11 μέλη της Περιφερειακής Επιτροπής, ο πρόεδρος της Επιτροπής κ. Χαρδαλιάς Νικόλαος ενημερώνει τα μέλη της Περιφερειακής Επιτροπής σχετικά με την εισήγηση του Γραφείου Νομικής Υποστήριξης Περιφερειάρχη και Συλλογικών Οργάνων, στην οποία αναφέρονται τα εξής:

Κατόπιν του υπ'αρ.282959/4.3.2026 έγγραφο (με υπενθύμιση με το υπ'αρ.892767/8.7.2026 και 1375977/23.10.2026 έγγραφο) του Γραφείου Αντιπεριφερειάρχη Οικονομικών διαβιβάστηκε στην υπηρεσία μας μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου της δικηγόρου κας Δήμητρας Αλέξη δρούσας εκ

μέρους και για λογαριασμό της δικηγορικής εταιρίας Φλογαΐτης – Σιούτη με αίτημα τη διατύπωση εισήγησης προς την Περιφερειακή Επιτροπή για την παραίτηση ή μη της Περιφέρειας Αττικής επί των Εφέσεων που αφορούν στις αγωγές των κ.κ.Καλεγιαννάκου και Μόσχου.
Δια του παρόντος παρέχουμε την αιτηθείσα σύμφωνη γνώμη μας ως προς την παραίτηση από τα δικόγραφα των εφέσεων ΕΦ 3363/2024 και ΕΦ 228/2024 για τους κάτωθι νόμιμους, βάσιμους και αληθείς λόγους:
Με την υπ' αριθμ. 11582/2024 απόφαση του Τετάρτου Τμήματος του Τριμελούς Διοικητικού Πρωτοδικείου Αθηνών έγινε εν μέρει δεκτή η υπ' αριθμ. κατ. 5307/2022 αγωγή της Ελισάβετ Μοσχού κ.λπ. και αναγνωρίστηκε η υποχρέωση των εναγομένων, Ελληνικού Δημοσίου, Περιφέρειας Αττικής και Δήμου Μαραθώνος, να καταβάλουν, αλληλεγγύως και εις ολόκληρον, νομιμοτόκως, στην 1η ενάγουσα το ποσό των 175.000,00 ευρώ και στην δεύτερη ενάγουσα το ποσό των 155.000,00. Κατά της απόφασης αυτής, ασκήθηκε η υπ' αριθμ. κατ. ΕΦ3363/2024 έφεση 2 της Περιφέρειας Αττικής και η υπ' αριθμ. κατ. ΕΠ447/2026 αντέφεση της Γεωργίας Μοσχού ενώπιον του Τριμελούς Διοικητικού Εφετείου Αθηνών.
Με την υπ' αριθμ. 1559/2025 απόφαση της Περιφερειακής Επιτροπής (ΑΔΑ: 9ΚΔ97Λ7-ΡΒ5) αποφασίστηκε να υποβληθεί παραίτηση από το δικόγραφο της έφεσης κατά το μέρος που αφορά στην επιδίκαση του ποσού των 170.000,00 ευρώ για την πρώτη και του ποσού των 150.000,00 ευρώ για την δεύτερη, καθώς πρόκειται για χρηματική ικανοποίηση λόγω ψυχικής οδύνης από τον θάνατο συγγενικών προσώπων τους (κόρη και εγγονή της πρώτης ενάγουσας και αδερφή και ανιψιά της δεύτερης ενάγουσας), καθώς και να μην υποβληθεί παραίτηση κατά το μέρος που αφορά στην επιδίκαση χρηματικής ικανοποίησης για ηθική βλάβη, ποσού 5.000,00 ευρώ για κάθε μία εκ των εναγουσών.
Σύμφωνα με το άρθρο 224 παρ. 1 του ν. 5193/2025, το Ελληνικό Δημόσιο και οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης υποχρεούνται, υπό τις προϋποθέσεις που ορίζει η συγκεκριμένη διάταξη, να παραιτούνται από ένδικα μέσα που έχουν ασκήσει κατά αποφάσεων με τις οποίες επιδικάζονται χρηματικά ποσά για ψυχική οδύνη ή ηθική βλάβη λόγω των φυσικών καταστροφών στη Μάνδρα και την Ανατολική Αττική.
Επί της ήδη συζητηθείσας έφεσης της Περιφέρειας Αττικής υπ. αριθμόν ΕΦ228/2024 – Υπόθεση Ανδριανή Καλεγιαννάκου κ.λ), εκδόθηκε η υπ'αρ.96/2026 απόφαση του 14ου Τμήματος του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών, με την οποία καλείται η Περιφέρεια Αττικής να υποβάλει δήλωση παραίτησης από την έφεσή της, σύμφωνα με το άρθρο 224 του ν. 5193/2025, καθώς η υπόθεση αφορά σε χρηματική ικανοποίηση λόγω ψυχικής οδύνης από θάνατο συγγενικών προσώπων στην πυρκαγιά που εκδηλώθηκε στην Ανατολική Αττική στις 23.07.2018. Για την εκδίκαση της υπόθεση ορίστηκε νέα δικάσιμος η 20η Ιανουαρίου του έτους 2027.
Συγκεκριμένα, η υπ'αρ. 96/2026 απόφαση κρίνει ότι: «*4. Επειδή, στην προκείμενη περίπτωση, όπως εκτέθηκε στην 2η σκέψη της παρούσας, τα επιδικασθέντα στους εφεσιβλήτους, με την πρωτόδικη απόφαση, ποσά, συνιστούν χρηματική ικανοποίηση λόγω της ψυχικής οδύνης που υπέστησαν, ως μέλη οικογένειας τεσσάρων (4) προσώπων [α) υιός της πρώτης και του δεύτερου και αδερφός του τρίτου εφεσίβλητου, β) αδερφός της πρώτης και θείος του τρίτου εφεσίβλητου και γ) γονείς της πρώτης εφεσίβλητης και παππούς και γιαγιά του τρίτου εφεσίβλητου] τα οποία απεβίωσαν κατά την πυρκαγιά που εκδηλώθηκε στις 23.7.2018 στην Ανατολική Αττική και συνεπώς η υπό κρίση υπόθεση εμπίπτει, κατ' αρχάς, στις ρυθμίσεις των προαναφερόμενων διατάξεων. Υπό τα δεδομένα αυτά, λαμβάνονται υπόψη τα εξής: α) με τις παρ. 1 και 2 του άρθρου 224 του ν. 5193/2025 θεσπίζεται υποχρέωση των ΟΤΑ (α' και β' βαθμού) να παραιτηθούν από ένδικα μέσα που έχουν ήδη ασκήσει* 3 *κατά πρωτόδικων ή εφετειακών αποφάσεων, ενώ με την παρ. 4 του ίδιου άρθρου, προβλέπεται ότι το Ελληνικό Δημόσιο αφενός παραιτείται του δικαιώματος αναγωγής κατά των, αλληλεγγύως και εις ολόκληρον συνευθυνόμενων μαζί του Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού για επιδικασθέντα ποσά που κατέβαλε και θα καταβάλει στο μέλλον σε δικαιούχους, όπως οι, εν προκειμένω, εφεσίβλητοι και αφετέρου αναδέχεται αυτοδίκαια οποιαδήποτε οφειλή για ποσά που επιδικάσθηκαν ή θα επιδικασθούν στο μέλλον αποκλειστικά σε βάρος Ο.Τ.Α. α' ή β' βαθμού από αγωγές όπως η ένδικη αγωγή και β) παρά ταύτα, όμως, στις ανωτέρω διατάξεις του άρθρου 224 του ν. 5193/2025 δεν περιλαμβάνεται ρύθμιση για κατάργηση των δικών που κατέστησαν εκκρεμείς ενώπιον των δευτεροβάθμιων διοικητικών δικαστηρίων, κατόπιν άσκησης έφεσης εκ μέρους των Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού, αλλά, αντιθέτως, στην παρ. 3 του άρθρου 224 του ν. 5193/2025, ακόμα και μετά την τροποποίησή του άρθρου αυτού από το άρθρο 241 του ν. 5259/2025, εξακολουθεί να προβλέπεται η κατάργηση μόνο των δικών που κατέστησαν εκκρεμείς ενώπιον των διοικητικών εφετείων κατόπιν άσκησης έφεσης εκ μέρους του Ελληνικού Δημοσίου. Κατόπιν αυτών και δεδομένου ότι, η προκείμενη υπόθεση είχε συζητηθεί πριν από τη δημοσίευση του ν. 5193/2025 (11.4.2025) και δεν υπήρχε δυνατότητα νόμιμης παραίτησης εκ μέρους της εκκαλούσας, το Δικαστήριο κρίνει αναγκαίο να αναβάλει την έκδοση οριστικής απόφασης,*

προκειμένου η εκκαλούσα Περιφέρεια Αττικής να δυνηθεί να υποβάλει, κατ' εφαρμογή των ανωτέρω διατάξεων, δήλωση παραίτησης από την ένδικη έφεση, κατά τα οριζόμενα ειδικότερα στο διατακτικό.».
Στην προκειμένη περίπτωση, οι αξιώσεις χρηματικής ικανοποίησης λόγω ψυχικής οδύνης από τον θάνατο συγγενικών προσώπων εμπίπτουν, εφόσον πληρούνται οι νόμιμες προϋποθέσεις, στο πεδίο εφαρμογής της ανωτέρω διάταξης. Επομένως, αναλογικά με την αναφερόμενη διάταξη αλλά και σε εφαρμογή της απόφασης του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών η Περιφέρεια Αττικής καλείται να υποβάλει δήλωση παραίτησης από την ήδη ασκηθείσα έφεση ως προς τις συγκεκριμένες αξιώσεις.
Το ίδιο ισχύει και ως προς τον τρίτο εφεσίβλητο, παρά το γεγονός ότι στο επιδικασθέν ποσό περιλαμβάνεται αποζημίωση λόγω του θανάτου θείου του. Σύμφωνα με το ενημερωτική σημείωμα της κας Αλέξη, το ποσό που επιδικάζεται στον τρίτο εφεσίβλητο είναι ενιαίο και αφορά τον θάνατο και των τεσσάρων (4) συγγενικών προσώπων. Συνεπώς, δεν είναι εφικτός ο επιμερισμός του, ώστε να υποβληθεί παραίτηση μόνο κατά το μέρος που αφορά τους λοιπούς συγγενείς.
Επιπροσθέτως, ως προς τα ποσά των 5.000,00 ευρώ που επιδικάστηκαν σε καθεμία από τις ενάγουσες ως χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης, πρέπει να εξεταστεί η εφαρμογή του 4 άρθρου 92 παρ. 2 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας, σύμφωνα με το οποίο οι χρηματικές διαφορές που δεν υπερβαίνουν το προβλεπόμενο όριο δεν υπόκεινται σε έφεση, με την επιφύλαξη των ειδικότερων προϋποθέσεων της διάταξης.
Εν κατακλείδι, κρίνεται σκόπιμη η εν μέρει ανάκληση της υπ' αριθ. 1559/2025 απόφασης της Περιφερειακής Επιτροπής ως προς τον χειρισμό της αρ. ΕΦ.3363/2024 έφεσης. Ειδικότερα προκρίνετα , η παραίτηση από το δικόγραφο της με αριθμό κατάθεσης ΕΦ 3363/2024, ως προς το μέρος που αφορά τις επιδικασθείσες αξιώσεις των εναγόντων - εφεσιβλήτων, αναφορικά με χρηματική ικανοποίηση λόγω ψυχικής οδύνης και ηθικής βλάβης, οι οποίες εμπίπτουν στο ρυθμιστικό πεδίο του άρθρου 224 του ν. 5193/2025 και το αρ.92 παρ.2 του ΚΔΔ καθώς και την υποβολή δήλωσης παραίτησης από την έφεση με αριθμό κατάθεσης ΕΦ.228/2024 της Ανδριανή Καλεγιαννάκου κατά το μέρος που αυτό απαιτείται από το ισχύον νομικό πλαίσιο σε συμμόρφωση με την υπ. αριθμ. απόφαση 96/2026 του 14ου τμήματος του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών.
Αναφορικά με την ανάθεση ή μη της εκπροσώπησης της Περιφέρειας Αττικής, δηλαδή την παράσταση και τη σύνταξη υπομνήματος μετά τη συζήτηση επί της υπ. αρ. κατ.ΕΠ447/2026 αντέφεσης της Γεωργίας Μοσχου ενώπιον του Τριμελούς Διοικητικού Εφετείου Αθηνών λαμβάνεται υπόψη ότι οι εταίροι και συνεργάτες - δικηγόροι της δικηγορικής εταιρείας έχουν χειριστεί τις συγκεκριμένες υποθέσεις σε πρώτο βαθμό, εκπροσωπώντας την Περιφέρεια Αττικής, έχοντας συντάξει την έκθεση απόψεων και έχοντας προετοιμάσει τον φάκελο των σχετικών εγγράφων.
Εντούτοις, επισημαίνεται ότι από πλευράς στελέχωσης υπάρχει επαρκής αριθμός δικηγόρων στην Περιφερειακή Ενότητα Ανατολικής Αττικής για την ανάληψη των εν λόγω υποθέσεων. Ωστόσο, ηδυνατότητα ανάθεσης, δικαστικής εκπροσώπησης και διαχείρισης των ανωτέρω υποθέσεων εξαρτάται από τον υφιστάμενο φόρτο εργασίας και τη διαθεσιμότητα των δικηγόρων της οικείας περιφερειακής ενότητας, προκειμένου να διασφαλιστεί η έγκαιρη και αποτελεσματική διεκπεραίωση των απαιτούμενων ενεργειών.
Συνεπώς, η ανάθεση της εκπροσώπησης της Περιφέρειας Αττικής ενώπιον του Τριμελούς Διοικητικού Εφετείου Αθηνών κατά την εκδίκαση της αντέφεσης με αρ.κατάθεσης ΕΠ447/2026 θα πρέπει να εξεταστεί με βάση την αρχή της οικονομικότητας, της αποτελεσματικής διαχείρισης της εν θέματι υπόθεσης και του διοικητικού φόρου του αρμόδιου νομικού γραφείου.__

Μετά από διαλογική συζήτηση μεταξύ των μελών της
η Περιφερειακή Επιτροπή
ομόφωνα αποφασίζει

Την εν μέρει ανάκληση της υπ' αριθ. 1559/2025 απόφασης της Περιφερειακής Επιτροπής ως προς τον χειρισμό της αρ. ΕΦ.3363/2024 έφεσης και ως εκ τούτου την παραίτηση από το δικόγραφο της με αριθμό κατάθεσης ΕΦ 3363/2024, ως προς το μέρος που αφορά τις επιδικασθείσες αξιώσεις των εναγόντων - εφεσιβλήτων, αναφορικά με χρηματική ικανοποίηση λόγω ψυχικής οδύνης και ηθικής βλάβης, οι οποίες εμπίπτουν στο ρυθμιστικό πεδίο του άρθρου 224 του ν. 5193/2025 και το αρ.92 παρ.2 του ΚΔΔ καθώς και την υποβολή δήλωσης παραίτησης από την έφεση με αριθμό κατάθεσης ΕΦ.228/2024 της Ανδριανή Καλεγιαννάκου κατά το μέρος που αυτό απαιτείται από το ισχύον νομικό πλαίσιο σε συμμόρφωση με την υπ. αριθμ. απόφαση 96/2026 του 14ου τμήματος του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών.

- Τα τακτικά μέλη της Περιφερειακής Επιτροπής κ.κ. Μπαλάφας Γεώργιος και Αγγέλης Σπυρίδων απέχουν από την ψηφοφορία.

Ο Πρόεδρος	**Τα Μέλη**
	Μακρή Σταυρούλα (Ρούλα)
	Βοϊδονικόλας Σταύρος
	Παπασπύρου Αθανασία
	Μπαλάφας Γεώργιος
	Αγγέλης Σπυρίδων
	Γεράκη Αικατερίνη
	Μανωλάκος Λεωνίδας
	Μωραϊτάκη-Πικρού Ελευθερία (Ρίτα)
	Χιωτάκης Νικόλαος
Νικόλαος Χαρδαλιάς	**Μαγκανάρης Νικόλαος**